

104794

land, lar seg ikke lenger hevde. Elen- dig norsk, politisk ledelse i 30-årene og i 1940 gjorde Norge til en vergeløs kateball i en verdenskrig hvor europeiske stormakter spilte hovedrolle- ne. Spissfindig, juridisk etterpåklok- skap kan ikke bortforklare dette. For selerherrer, triumfatorer er jurister på billigsalg. Historieskrivere likeså. Til alle tider har det dessuten vært overflod av dommere til å avsi dom- mer over dem som lider nederlag. Dommene over frontkjemperne, og særlig over Røde Kors-frontsøstrene, viser at norske dommere ikke er noe unntak.

Vedkjenner man seg å ha vært alli- ert med Sovjetunionen, er det lite man moralsk sett har å fare med i re- lasjon til dem som foretrakk Tysk- land. Selv om man, uansett årsaks- sammenheng, skulle legge skylden på Hitler for samtlige liv som gikk tapt under den annen verdenskrig, ca. 50 millioner mennesker, rekker det ikke mot det antall Stalin og hans kumpa- ner tok livet av – i fredstid. Da krigen brøt ut i 1939, hadde Sovjet i 20 år holdt millioner av mennesker i kon- sentrasjonsleirer, og dette kjente hele den siviliserte verden til. På samme tidspunkt befant det seg 27 000 perso- ner i tyske konsentrasjonsleirer, hvorav de fleste var kriminelle.

Heller ikke de nordmenn som sver- get til det britiske imperium, har noen grunn til å hovere. Erobringer og vold hadde bragt ca. 500 millioner mennesker under den engelske kro- nen. Men færre enn 10% nød demokra- tiske rettigheter. Dette voldsherre- dømmet satte mange nordmenn sin lit til og kjempet for.

Det verst tenkelige utfall av krigen var om Vest-Europa skulle bli opp- slukt av Sovjet, hvilket var en høyst reell mulighet. Tysklands angrep på Sovjet, sammen med Romania, Un- garn, Finland, Italia og frivillige fra alle europeiske land, var preventiv krigføring, siden enorme sovjetiske styrker sto oppmarsjert til angrep mot Vest-Europa i juli 1941. Tyskland og de europeiske styrkene kom Sovjet i forkjøpet med noen få uker. Det er ikke Grannes' og likesinnes fortje- neste at Sovjet ikke lyktes. Å la deres uttalelser stå uimotsagt vil være å svikte sannheten.

Ikke bare Hamsun, men et helt gal- leri av aktverdige norske borgere hø- rer med når standpunktene under den annen verdenskrig skal vurderes.

Frontkjemperne

Gufs fra fortiden

Av Arne Borgir, Oslo

Den 5.11. ga Aftenposten plass for et gufs fra fortiden med tittelen «Den annen silkefront» av Einar Grannes som vel må være 48 år for sent ute. Tross fortelser og frenetisk motstand har det piplet frem kjensgjerninger om den annen verdenskrig som gjør det bildet Grannes tegner noe mer ny- ansert enn som så.

At det dreide seg om en isolert, eks- klusiv krig mellom Norge og Tysk-

Ap
14/11 - 93